

WIELKI
DZIENNIK
ILUSTROWANY
Cena 2 ct.
DŁA WSZYSTKICH

Prenumerata

w Krakowie i Podgórzu:
Miesięcznie ... 1 kor. 6 hal.
Kwartalnie ... 3 korony
Za odwołanie do domu do-
płaca się 40 h. miesięcznie.

Dla zamiejscowych:
Miesięcznie 1 kor. 60 hal.
Kwartalnie 4 kor. 50 hal.

Za granicą:
Miesięcznie 1 mk. 50 fen.
9 franki 60 centów.

OGŁOSZENIA
Na pierwsze stronie przed
tekstem za wiersz pełny 1 K.,
ogłoszenia na zawieszki stru-
ne za wiersz pełny po 20
hal. — Należności za wiersz
60 h. — Należności za wiersz
50 h. — Załączniki po 2 hal.
Inseraty prowadzi w swoim
zastępstwie p. St. Cyrankiewicz,
ul. Józefa 130, 2. piętro.
pół. Pawiem! od 8 do 6 popoł.
z wyjątkiem niedzieli i świąt.

Na Lwów skład ekspedycji:
Agencja Sokolowska
— Paszaj Hosiama 9 —

W DOKŁADACH KOLEI I NA
PROWINCYJ CENA 3 CENTY.

Redakcja i Administracja
ul. Radziwiłłowska 6 (po lewej dworca kolej)
Telefon Nr 512.

Wiadomości ustnie, telefonicznie i listownie przyjmują redakcja — (Telefon 512)
od godz. 7 rano do
godz. 5 wieczór.

Redaktor i wydawca Ludwik Szczapański   Reklamości nie zwraca się

Nowiny wychodzą codziennie z rana z wyjątkiem niedziel i świąt. — W chwilach ważnych dodatki popołudniowe i wieczorne.

Zwraca się uwagę Szanownym Czytelnikom „Nowin” na ogłoszenie, umieszczone na ostatniej stronie i poleca się Ich łaskawej pa-
mąci przy zakupie.

Salvesol
w tutejszych
aptekach
„NORIS”
— wstrętnie szkodliwa nikotyna —

Higiena i czystość znaczną poroż wło-
sów, zwracamy uwagę Pań na Scham-
poing Petrole.

KALENDARZ.

Dziś w piątek Aleksandra — Jutro w sobotę Szymona z Lip. — Pojutrze w niedzielę Wiktora z Paula.

Piątek.
Teatr. Miejski zamknięty. — Ludwik zam-
knięty. — W parku krakowskim: Teatr Romani-
teli.

Sobota.
Teatr. W mieście: „Pannhäuser” opera w 3
aktach B. Wagnera. — W lodowcu: „System
pana Hehndler” farsa w 3 aktach G. Feydeau’a
i M. Hennegou. — W parku krakowskim: Teatr
Romantyczny.

Zapiski o. k. Obserwatorium astronomicznego w Krakowie
dnia 19 i 17 lipca.

	9 lipca	9 sierpnia	7 września
Obserwacja polaryzacji rozbieżności do G.	743.1	742.9	741.7
Temperatura w ciepłocie Cels.	28.0	21.6	30.9
Względna wilgotność w odsetkach	53	80	83
Wiatry i inne wiatry i skł. — w m/s	WS 1	SE 1	SE 1
Zachmurzenie i pogoda i ich zmiany	8	4	3
Opad w 24 godz.			

PO POWODZI.

Trzeba było dopiero aż strasznej, roz-
miarom dorównującej katastrofie z r.
1884. klęski powodziowej, aby cała prasa
galijska, bez różnicy odcieni, uderzyła
na alarm, domagając się wreszcie stano-
wego zakończenia tej smutnej komedii.
I smutno, powiadać można, że galijskiej
i takiej, która zawsze odmawiała się
serwilizmem wobec rządu, a specjalnie
Koła polskiego, wyrazić zniecierpliwienia
nawet i gorzka ironia na wspomnienie tego.
co u nas w kierunku regulacji rzek
dotychczas działało usłowo.

I smutno powiadać można, że regulacja
tak galijskiej, co naszmantała kartę
autonomicznego powiatu Galijskiego, że to jest
krzywdą o pomyśle do nieba wolać, a na-
rowocześnie przekonać, że od czasów
olowianego namiestnika Galijski, hr. Kriega-
nie, nie się w systemie rządowym wobec
kraju naszego nie zmieniło, mimo upływu
piętnastu lat temu. Kłopotliwa powódź
galijskiej od r. 1867 począwszy, to stras-
zna klęska, która z fatalistyczną potęgą
zawisła nad biednym krajem bez możności
ratunku i obrony — tak jak głód i zara-
za morowa dawnymi czasami.

Klęska obłąkającej powodzi nawiedziła
niebezpieczny kraj nasz od r. 1867 po ro-
cznie.

A ratunek zniknął.
Kilkrotnie obiecywano solennie kra-

jowi podjęcie robot regulacyjnych. Były to
obietki czakani.

Kraj sam zadania podobać nie mógł i
nawet nie miał do tego obowiązku; było
to i jest rzeczą rządu. Ostatecznie po ro-
kowi 1884 sporządzone plany regulacji
kosztem kraju i rządu; plany te leżały
przez lata w Wiedniu w ministerstwie,
a następnie odesłane zostały do Wydziału
krajowego. (Planu te są zresztą zrobione
nieodległe).

Zamiast ogólnej planowej regulacji, wy-
dano dwie ustawy: o regulacji rzek po-
szczególnych i zabudowaniu górskich po-
topów. Od tego też czasu prowadzi się
łatania najgorętszego rodzaju i za-
drogie pieniędzy, do których kraj
przyczynia się częściej 40%. Rezul-
tatem tej latania jest powódź i ka-
tastrofa przestędygodziwa.

W ostatnich czasach kilka kanałów spa-
lanych zmoczyła do reszty moźni goli-
cyskich polityków. Rozpoczęły się archi-
wizacje, konferencje i pertraktacje,
i tymczasem miliony mienia krajowego na
nich powodzi marnieją.

Obrazki z powodzi.

Pracy, bo ludzie głodem przy-
mierzają!

Na Zakrzówku, na Łudwinowie, na Dębni-
kach, na Grzegórkach panuje wśród ubogiej
ludności rozpacz i najwyższe rozczepczenie.
Roboty nie ma, a pomoc skąpa i niewystar-
czająca. Rydło utrzymuje nie ma pracy.
Zapomnieli należy zaraz rozdzielać, nie ka-
pitalizować w kasach, bo pomoc dorazna jest ko-
nieczna.

Z uznaniem polnieść należy postąpienie fa-
bryki kół: Niedzielić i Sp. która, choć nie
byle robot, zaangażowała wiele wyrubników,
aby im dać zarobek na czas głodu.

**100 bochenków chleba na 2108
ludzi.**

Starostwo podgórskie chwyciło podziela 100
bochenków chleba, na Zakrzówku (1.500 na-
dwoje) i na Łudwinie (2.108 głów). To nie
wystarcza! Nadto rozdawnictwo odbywa się
bez wszelkiej kontroli. Wójtowie nieodlegli,
ubijają głównie o swój interes, rozdają ten
chleb, jak im się podoba, bez żadnej kontroli.
Otrzymują go łący, co go nie potrzebują, a
wielu z latami głodu dzieci nie mogą się ni-
czego doprosić.

Jeszcze starostwo podgórskie.

Wcale niepotrzebne wczoraj „czas” tak
wziął w stronę hr. Starostwa przed „Bo-
winami”. Wronę p. starostę nie nie zarzuca-
li. Istotnie hr. Starostę sam osobiście
najwięcej pracował i pomagał w akcji ratun-
kowej. Natomiast przedrzucającemu w zupełności
zaraz przeciw urzędnikom tegoż starostwa.
Traktowali oni całą akcję, aby godzić budo-
wów. Oni pan, hr. hr. hr. hr. hr. hr. hr. hr. hr.
sowie, ale brali, co kto dał. Ale pójawia-
się też mnióstwo „andrzejów”, ledwie ukoń-
czone wieściad i ci to trudni się konar-
stwem.

Światłowójtowie.

W jaskrawem świetle okrzasia się niezdar-

Pomniki Chalubińskiego w Zakopanem.

ność sławnych wójtów — i powszechnie są
na nią skargi. Pan wójt Jelenek na Łudwi-
nowie zapłacił z górą 300 koron za 6 łodzi,
które nikogo nie ratowały (z tych łodzi było
wysokości tylko wioślowanie kosztowało).
A gmina jest uboga!

Skargą się strasznie na Półwian Zwiery-
nieckiem, że p. Wilczyński wody nie dowozi.
Skargą się wszędzie, że wójt kontroli żadnej
przy rozdawnictwie chleba nie prowadzi. Roz-
dają chleb, aby się zaspokoić podstęp-
nie, chlebów, które starostwa nadało. Kto chleb
zabierze, o to mniejsza, było wójt nie miał
kłopotu.

Apel do starostwa.

Na podstawie naczelnego zbadania sytuacji
wzywamy starostwa do energicznej, a
systematycznej akcji. Potrzebna jest
kontrola nad wójtami. Niech starostwo za-
reguluje, aby wójtowie dostarczali wczas och-
potrzebnych wsparcia i niech według tego
wykazu nadsyłają zapomogi. Dotychczas panuje
chaos z jednej strony, niedła i bezradność z
drugiej. Zapomnieli są teraz na gwałt potrze-
bie, nie później, gdy ludzie znajdą przecie-
pnie; dziś pracy nie ma, dziś wielu ma
swoje krewe za barykady tyłom sprządać, bo
pracy nie ma dla byłych. „Wice do dzieła!”
Wszak obywateli płyną, niechże nie będą mar-
tywnym kapitałem.

Polityka eksplozyji.

(Na Węgrzech i w Chorwacji. — Wiel-
kożądza Bozli).

Sytyną na Węgrzech gnatawa się co-
raz bardziej. Posel Barabasz zebrali 50 po-
słów kół siebie. którzy zobowiązali się do
prowadzenia bezwzględnej obstrukcji. Ksien-
ski, który leka się bezwzględności wójtów
z rządem, powołał do obstrukcji i skłonił
ostatecznie prezesurę stronnictwa niezaw-
ności.

**Obuwie kolorowe męskie, pantofelki
pokojowe, Łaski i parasole polecą
w wielkim wyborze.**

Uprowadza się Szan. Czytelników „Nowin”

Handel fakoci
Maryi Madejskiej
w Krakowie, Sukienice 30
od strony ratusza
polecą swój bogato zapstrząsany
sklep w świecie towary i owoce
po cenach niskich.
UWAGA Truskawki, Morele
codziennie świeże i codziennie taffel:
23 37-300

MAGAZYN KATOLICKI
„MARIE“
konfekty dziecięcej
dla dziewcząt i chłopców
ul. Stawkowska 12, l. p.
vis-à-vis Hotelu Grand,
w domu, gdzie młodziarni Wniej
26 Dobrychyski. 27-900

Wilhelm Fenz
Kraków, Rynek, róg Szewskiej
polec. 25 28 100
Tapeły w wielkim wyborze
po niskiej cenie
Karty konfesyjne
Kartki do zapisu i listy
Korty angielskie i szkatki
Rok, czcionki, guńskie
Przybory do tańca i celozu
Rakety, kula i wszelkie przybory
do tenisa Lahti, gry towarzys-
kiej i ogrodowej. Zabawki dre-
wiane z Jaworowa. Woda ko-
sowna. Perfumery, mydła i
pudry krajowe i zagraniczne.

Wyborowe
Morele
duże, w najlepszym gatunku
5 kg. koszyk wysła pocztą
za 3 kor. (25-150)
Cena na miejscu w sklepie
za 1 kg. 28 ct.
ANTONI SIEKACZ
Kraków, Szewska 2
handeli Delikatosew, owoców
krajowych i zagranicznych.
Zastawione brzyldy
perły, złoto i srebro wyku-
pie się bezpłatnie ceną
zakupną po najwyższych ce-
nach. Wiadomość w Admin-
„Nowin”. (127-300)

Objęciem na własność
Restauracyę
ul. Floryańska 1. 31.
odwołaniem i l. polecenia (tani
i zdrowa kuchnia, załatwienie
przyjęć i przekąski) s.
Z powiatem. (123-1-4)

Franciszek Gwoździński
Studenta
5 lub 6 klasa gimnazjalna, od
sw. Jaka, przyjmie się, aby
udzielić korepetycji student-
om i k. k. z łaciny. Zależnie
od administracji dalsze insynacje
„Nowin”. ul. św. Jana 1. 30.
(126-1-2)

POKOJE
z wygodną pościelą i ubogą
zawsze goście. Dziennik i sta-
leśność za zjedzenie. Kuchnia 35,
drzwi. (123-1-2)

Roznosiciela
przekazywał spady wczoraj poszuki-
wać. Ulica św. Katarzyny 1. 4,
partier na prawo. 124-2-2

CYTRA
prawie nowe do sprzedania. Rynek
Klepański 2, sklep p. Niekolki
121-2-3
PIERWSZY ZAKŁAD
POGRZEBOWY
AI. SZAFRAŃSKIEGO
w Krakowie, ul. Mikołajska 1. 16.
Sklepy oraz własny wyrób tru-
mien, ulicy Kopernika 1. 32.
Ceny najniższe, bo od 35 zł
tętny metalowe, a od 15 zł
trumny drewane. (71-13150)

Dla wodociągów!
Skórkowanie i wszelkie reperacje oraz zakładanie
nowych rur instalacyjnych przy wodociągach wykonują
pospiesznie i z wszelką dokładnością po możliwie
niskich cenach
JAN BAJER i BOGUCKI
ulica Grodzka 1. 10, (dom własny)
UWAGA: Roboty przy zaprawdaniach wodociągów w Krakowie
wykonali już w niedługim domu z nadzwyczajnym szybkością
i dokładnością i tanio

ZMIANA LOKALU.
KRAWIEC
ANTONI SADOWSKI i SYN
przeniósł się na ul. Bracką 1. 6, partier
w KRAKOWIE. (119-5-20)
polecą Sean. P. T. Publicznosci
Magazyn Sukat i Krawców, zapasowany na
kardę rok roku. Wielki wybór materja-
łów z pierwszych fabryk ang. najwięcej
tętnem. Wykonano gustownie i tanio

SCHAMPOING
PÉTROLE
czyszczy, zapobiega wypadaniu i rozdzia-
nianiu włosów

„HENNOLINA“
barwi stopniowo od blond do najciemniejszego — konserwuje
i wzmocnia. — Polca. (128-3-300)
WISKIDA REMI, KRAKOW. PLAC MARYACKI.
Perfumery. Fabryczny skład grzebleni.

Objawy w nowo wybudowanym
Dworcu Tatrzaskim
w Zakopanem
na Krupkach Restauracyę — prowadzi ją będąc na
sposób domowy. Piwnicę zapstrząsany w trunki z pier-
wotnych firm. Przyjem polecam smaku i winde
pokoje wygodne i eleganckie, niechale, tak na smoni
lejni, jak i w porze zimowej. Staniem miejscu będzie
zadowolony najwzajemniejszym wymaganiem. — przy-
jem polecam się szanownej Publicznosci.
Aleksander Włoczkowski
długoletni restaurator w Rabce.
(103-6-6)

1szy fabryczny skład 31. 33-300
PARASOLEK
Parasoli, Lasek wozory parkiery, ceny
— nadto polecą w wielkim wyborze
PASKI, woalki, Boa gaz, Kołnierze,
Rękawiczki, — Pończochy i Skarpety
męskie i dziecięce
Anastazy Froncz, Kraków, Floryańska 17.

Rządowa uprawniona
FABRYKA WOD MINERALNYCH SZTUCZYNYCH
I SPECYJALNYCH LECZNICZYCH
pod firmą
K. RZĄCĄ i CHMURSKI
w Krakowie, ulica św. Gertrudy 1. 4
wyrabia pod kontrolą Komisji Przemysłowej Tow. Lek. Krak.
polecenie przez tow. Towarzystwo
szkim, telefon nr. 321. Półla przy ul. Kopernika 1. 6.
Woda pituliska, diehlshelenska, Vichy, Marcen-
hadzka, Bromberg, Kissling, tudzież specjalne lecniznice, jak
Hova, homony, jodowy, telatiska, Kwasa, szar wody
lecznicze normalne i przegrzany prof. Jaworowa.
Sprzedaż ciastkowa w aptekach i drogeriach. Cenniki na
7 11-100
Zapłać franco

Największy
Zakład pogrzebowy Jana Wolnego
jeden w Krakowie,
posiadający własną fabrykę trumien. — Wielki wybór tru-
mien metalowych i z drzewa
04-300
Główny skład ul. P. Tomaszka 1. 4, tuż przy placu Szczęsno-
skim, telefon nr. 321. Półla przy ul. Kopernika 1. 6.
Zakład urządza pogroby od najkromplejszych do najwspania-
lszych ze znana ścisłą punktualnością, nienagannie poczesnej rodno-
ściowej trumien. — Zakład przedsiębierze starannego i spro-
wadzania zwłok ze wszystkich krajów Europy.
Ceny możliwie najniższe, na żądanie spłata ratami miesięcznymi.

Tylko jeszcze 2 tygodnie.
Zupełna wyprzedaż
następujących towarów:
Materye wełn. na suknie. Barchany, Flanelki, Fartuszkki, Kocyki,
Firanki, Portyery, Szaliky, Towary o ile zapas starczy za każdą mo-
żliwie przystępną cenę sprzedawane będą.
FRANCISZEK SZUBERT
Kraków. ul. Floryańska 1. 17. (118-1-5)

Tylko jeszcze 2 tygodnie.
K. TOMASZEWSKI W ZAKOPANEM
Krupówki 1. 35, vis-à-vis hotelu „Morskie Oko” polecą Sz. P. T. Publicznosci
NOWO OTWARTY MAGAZYN
porcelany, fajansów, szkła, lamp, wyrobów alpakowych, herbaty.
Wyroby skórkowych, przybory toaletowych, do szycia, haftu i robot ręcznych, bielizny męskiej,
krawask, rękawiczek i kaloszy, kryształowy i laskowy wazony. Ceny krakowskie. 27 23-300
Materye wełniane Perkalce, Batysty, Półtina Szrynginy,
Bieliznę szustową Bieliznę męską damską
własnego wyrobu. Flanelce, Barchany, Półcienka, Zelfry, Kretony, Bluzki
i Halki gotowe, Kocce, Kapy, Chodniki Wyprawy ślubne polecą
Tani Sklep Chrześcijański „Pod Kościuszką“
w KRAKOWIE, ul. MIKOŁAJSKA L. 1. (93-13-300)
Zlecenia zamiejscowe wysła się ołow. pism. W niedziele i święta sklep zamknięty.
Ceny niskie, stałe.

PIERWSZA FABRYKA WYROBÓW CUKIERNICZYCH
odznaczona złotymi medalami na wystawach międzynarodowych w Wiedniu i Paryżu,
JOZEF SIERMONTOWSKI
w KRAKOWIE, ulica Bracka. — Telefon 498. 21 16-20

W c. k. rządowej uprawn.
ZAKŁADZIE
WOJSKOWO-NAUKOWYM
emeryt. reżimistrza Adolfa Kornbergera w Krakowie,
rozpoczynają się nowe kursa przygotowawcze wstępne i główne do egzaminu
kwalifikacyjnego dla jednorocznej służby wojskowej
(INTELLIGENZPRÜFUNG)
w dniu 17 września 1903.

Wytrawnie się nauce, niechamnie, znakomite rezultaty egzaminu. Tania nauka, wy-
godny Pensjonat, zapotrzebowanie w listownate pisma w różnych językach, wy-
wiedzienniki, fortepian, gry towarzyskie itd., staranna opieka rodzic, ścisły nadzór
lekarski, własna lazienka itp. nadają Instytutowi znanie pierwszorz. Zakład.
Zakład wojskowo-naukowy w Krakowie przygotowuje kandydatów posiadających
wymagane kwalifikacye, również do bezpośredniego egzaminu kadetkiego, bez
potrzeby poprzedniego uczęszczania do jakiejkolwiek kadzki szkoły wojskowej, jak
niemniej przygotowuje do wszelkich innych egzaminów wojskowych. Dokładny
wyjaśnienie udziału Dyrektora Zakładu przy ulicy Karmelickiej 1. 24.
Z tym Zakładem połączone jest Biuro informacyjne dla wszelkich spraw
wojskowych, koncesjonowane przez c. k. Władze wojskowe i cywilne.
(115-3-6)

Jedyny specjalny skład
artykułów treści religijnej, obrazów i obrazków św.
Rary i listów na ramy, księzek do nabożeństwa, figur,
medaliów i t. p. (75-3-300)
Kazim. Zajączkowskiego
w Krakowie, Plac Maryacki 1. 8

Na ślubny!
Pozwoły i Remizy na
ślubny chrzty, spacer i po-
lowania wymagające najtaniej
w Krakowie (70-1-100)
P. GUZIKOWSKI
Grzegorzki 41, telef. 336
Zmiana lokalu.
Zakład irrefragatorów - polonijny
ROBERTA JAHODY
przeniósł się na te same lok.
ul. Kopernika 1. 12, a nie plac
laskawej parnoci. (117-3-36)
Potrzebni są
zdolni agenci
na prowincję. Penso stała
i prosiła. Przej odpowiednich
zdolnościach dostarczać zuroki.
Oferty pod „praca opłaca” do A-
dministracji Dzienn. „Nowin”
ul. św. Jana 1. 10. 120-2-3
SKLEP
wygodny z mieszkaniami jest
do wynajęcia przy ul. Szlak
1. 41. Wiadomość u stróża.
(118-2-4)
Wybór duży.
Bieliznę damską,
Bieliznę męską,
Bieliznę dla dzieci.
Pończochy, Skarpety,
Kapielowe, prześcieradła
Ręczniki, Płaszczki i t. p.
polec. (83-8-10)
Kraj. Skład Płócen Koryciński
Kraków, Floryańska 26.
Ceny bardzo niskie!
KALENDARZ
PAMIĄTKOWY
Z EPOKI AGONII POLSKIEJ
I WALK TOCZONYCH O JEJ
— NIEPODŁOŻALNY
— CŁOŻYŁ SIĘ WŁOCHSKI
Cena 10 hal
w KRAKOWIE
WYDAŁ SIĘ CYRANKIEWICZ.
Do nabycia we wszystkich
księgarniach. (-4)